

Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen

25. srpna 2006
Originál: anglicky

Výbor pro odstranění
diskriminace žen
Třicáté šesté zasedání
7. – 25. srpna 2006

Závěrečná doporučení Výboru pro odstranění diskriminace žen: Česká republika

1. Výbor posoudil třetí periodickou zprávu České republiky (CEDAW/C/CZE/3) na svém 751. a 1. Výbor posoudil třetí periodickou zprávu České republiky (CEDAW/C/CZE/3) na svém 751. a 752. zasedání dne 17. srpna 2006 (viz CEDAW/C/SR.751 a 752). Seznam problémů a otázek (List of issues and questions) obsahuje dokument CEDAW/C/CZE/Q/3, odpovědi České republiky jsou obsaženy v dokumentu CEDAW/C/CZE/Q/3/Add.1.

Úvod

2. Výbor vyslovuje uznání smluvní straně za třetí periodickou zprávu, která byla sestavena na základě pravidel Výboru a vztahuje se k předchozím závěrečným doporučením. Výbor rovněž vyslovuje uznání smluvní straně za písemné odpovědi na seznam problémů a otázek, které sestavila pracovní skupina před zasedáním, a za ústní podání a bližší vysvětlení v odpovědi na dotazy kladenými ústně členy Výboru.

3. Výbor vyslovuje pochvalu smluvní straně za její delegaci, vedenou místopředsedou Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů a náměstkem ministra práce a sociálních věcí, jejímiž členy byli ženy i muži reprezentující různá ministerstva a vládní úřady. Výbor vyslovuje své poděkování za konstruktivní dialog, který proběhl mezi členy delegace a členkami Výboru.

Pozitivní aspekty

4. Výbor vyslovuje pochvalu smluvní straně za přijetí národního akčního plánu, který je nazván „Priority a postupy vlády při prosazování rovnosti žen a mužů“, který byl vypracován a sestaven v souladu s Pekingskou deklarací a Akční platformou a se závěrečnými doporučeními Výboru, formulovanými při příležitosti posouzení úvodní zprávy smluvní strany a který je od r. 1998 pravidelně ročně aktualizován.

5. Výbor vyslovuje pochvalu smluvní straně za přijetí řady zákonů, jejichž cílem bylo zamezit diskriminaci žen a podpořit rovné příležitosti žen a mužů a vyrovnat se se závazky smluvní strany vyplývajícími z Úmluvy. Výbor především vítá zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) z r. 2004, zákon o inspekci práce z r. 2005, schválení nového zákoníku práce v r. 2006, který zakazuje přímou a nepřímou diskriminaci, a zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím, s datem účinnosti od 1. ledna 2007.

Hlavní oblasti budící obavy a doporučení

6. Výbor opětovně připomíná smluvní straně její povinnost zavádět systematicky a průběžně do praxe všechna ustanovení Úmluvy a požaduje, aby smluvní strana věnovala hlavním oblastem a doporučením uvedeným v těchto závěrečných doporučeních prioritní pozornost v období od nyníška do zaslání další periodické zprávy.

Výbor proto žádá smluvní stranu, aby se na tyto oblasti při implementaci zaměřila a aby ve své další periodické zprávě informovala o provedených krocích a o dosažených výsledcích. Výbor žádá, aby smluvní strana zaslala tato závěrečná doporučení na všechna ministerstva a do Parlamentu a zabezpečila tak jejich plnou realizaci.

7. Výbor zaznamenal, že úsilí smluvní strany na podporu rovnosti žen a mužů vyplývá zřejmě především z právního rámce Evropské unie. Komise vyslovuje znepokojení nad tím, že Úmluva není ústředním a právně závazným dokumentem a základem pro odstranění všech forem diskriminace žen ve všech oblastech, kterých se dotýká. Výbor dále zaznamenal, že na Úmluvu, přestože má přednost před národním právem, se před českým soudem dosud nikdo neodvolával.

8. Výbor žádá smluvní stranu, aby své úsilí o odstranění diskriminace žen založila komplexně na Úmluvě jakožto právně závazném nástroji pro oblast lidských práv. Výbor vybízí smluvní stranu, aby zajistila, aby se Úmluva a její Opční protokol a obecná doporučení Výboru staly integrální součástí řádného právního vzdělání soudců, advokátů a žalobců. Výbor dále žádá smluvní stranu, aby zvýšila povědomí žen o jejich právech daných Úmluvou a o postupech při podávání oznámení a vyšetřovacích postupech stanovených Opčním protokolem.

9. Výbor registruje přijetí či změny zákonů, jako jsou např. trestní zákoník anebo zákoník práce, které zakazují přímou a nepřímou diskriminaci na základě pohlaví. Výbor je však znepokojen, že stále neexistuje obecný antidiskriminační zákon, který by obsahoval definici diskriminace žen podle článku 1 Úmluvy. Je také zřejmé, že přijetí řady zákonů, které jsou důležité pro ženy z hlediska využívání jejich lidských práv, dosud čeká na projednání, včetně antidiskriminačního zákona, volebního zákoníku a řady zákonů z oblasti zdravotní péče.

10. Výbor doporučuje, aby definice diskriminace žen, zformulovaná v souladu s článkem 1 Úmluvy, byla včleněna do příslušné národní legislativy, například do nového antidiskriminačního zákona. Výbor dále vyzývá smluvní stranu, aby uvedla do praxe postupy pro účinnou realizaci, kontrolu a vymáhání takového zákona.

Výbor důrazně vyzývá smluvní stranu, aby začala bezodkladně konat v otázce legislativní, především v oblasti zdravotní péče a volebního zákoníku, a aby se tak zasadila o vznik komplexního právního rámce, který bude v plném souladu s Úmluvou.

11. Výbor upozorňuje na fakt, že jeho předchozí doporučení stran posílení státní struktury nebylo smluvní stranou dostatečně zohledněno. Současná institucionální struktura členského státu, jako je oddělení rovnosti žen a mužů na Ministerstvu práce a sociálních věcí, „gender focal pointy“ v rámci ministerstev, Rada vlády pro rovné příležitosti žen a mužů a Rada vlády České republiky pro lidská práva nedisponují dostatečnými rozhodovacími pravomocemi, viditelností ani lidskými a finančními zdroji, aby mohly účinně koordinovat snahy o urychlení implementace Úmluvy a podporu rovnosti žen a mužů ve všech sférách na úrovni národní, úrovních regionálních i místních.

12. Výbor opakuje svá doporučení, aby smluvní strana posílila institucionální strukturu existujícího státního aparátu směrem k její větší efektivnosti tím, že jí poskytne větší rozhodovací pravomoci, viditelnost, lidské i finanční zdroje. Příslušné instituce by tak mohly

účinněji dostát svému mandátu a kontrolovat pokrok v plnění cílů týkajících se rovnosti pohlaví napříč ministerstvy i vládními organizacemi.

Výbor vyzývá smluvní stranu, aby v rámci všech ministerstev zajistila obsazení pozice „gender focal pointu“ zkušeným pracovníkem nebo pracovnící s většími kompetencemi a přímým přístupem k osobám s rozhodovacími pravomocemi.

Výbor opakovaně doporučuje, aby smluvní strana vytvořila regionální a místní orgány zabývající se rovností pohlaví a aby zajistila účinnou koordinaci mezi všemi relevantními mechanismy a celky, které se zabývají otázkou rovnosti žen a mužů, ať už na úrovni národní, regionální anebo místní.

Výbor vyzývá smluvní stranu, aby pokračovala v úsilí o vytváření povědomí o problematice rovnosti mužů a žen a o zvyšování a zkvalitňování schopností vládních úřadů i úředníků ve sféře genderové rovnosti na národní, regionální i komunální úrovni.

13. Přestože smluvní strana provádí veřejné informační kampaně týkající se rovných příležitostí žen i mužů a problémů domácího násilí, vyslovuje Výbor svůj podiv nad setrváváním hluboce zakořeněných tradičních stereotypů v chápání rolí a povinností žen a mužů v rodině a ve společnosti obecně, které se odrážejí ve výběru vzdělání u žen, v jejich pozici na trhu práce a v jejich nižší účasti v politickém a veřejném životě.

14. Výbor nabádá smluvní stranu k posílení snah potlačit trvalé a hluboce zakořeněné stereotypy, které jsou pro ženy diskriminační. Vyzývá smluvní stranu k větší spolupráci s občanskou společností, politickými stranami, soukromým sektorem a s médii za účelem cíleného rozšiřování informací určitým skupinám osob, jako jsou například lidé s rozhodovacími pravomocemi, odborníci a specialisté v oblasti vzdělávání, mládež a marginální skupiny obyvatel. Tyto informace by se měly týkat zásad nediskriminace a rovnosti pohlaví popsanych v Úmluvě. Pro tyto propagační a osvětové snahy lze využívat různá média, včetně rozhlasu, televize, elektronických médií a tisku.

Výbor dále vybízí smluvní stranu, aby systematicky včleňovala problematiku gender do všech ostatních informačních kampaní.

Výbor doporučuje, aby se informační a osvětové kampaně, směřované na ženy a muže, dívky a chlapce, týkaly různých témat, včetně zastoupení žen ve všech možných pracovních pozicích a ve veřejném životě; vyvážení pracovních a rodinných závazků a povinností žen a mužů; a nulové tolerance vůči jakýmkoliv formám násilí na ženách.

15. Přestože Výbor vítá přijetí novely trestního zákona, která trestá domácí násilí, a zákon, kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím (zák. č. 135/2006 Sb.), který vstoupí v účinnost od 1. ledna 2007 a který umožňuje uložení omezujících opatření a zřizuje intervenční centra, vyslovuje Výbor na druhou stranu své znepokojení nad nízkým počtem usvědčených a odsouzených pachatelů násilí vůči ženám, jakož i nad současnou definicí znásilnění.

16. Výbor žádá smluvní stranu, aby zajistila úplnou implementaci a detailní kontrolu účinnosti zákona č. 135/2006, kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím, včetně zřízení nových intervenčních center, jejichž vznik tento zákon iniciuje, tak aby všechny ženy - oběti násilí, včetně těch, které žijí na venkově, a především romské ženy, měly okamžitou možnost nápravy bezpráví a ochrany.

Výbor žádá smluvní stranu, aby zabezpečila příslušné financování nových intervenčních center a útulků a dalších podpůrných služeb pro oběti násilí, jako je například nepřetržitá telefonní linka, který by byla provozována vládou a nevládními organizacemi.

Výbor dále doporučuje, aby smluvní strana poskytovala průběžné školení pro ty, kteří pracují s oběťmi násilí, včetně policejních důstojníků, soudců a žalobců, zdravotnického personálu a sociálních pracovníků; to se týká celého státu, včetně venkovských oblastí.

Výbor dále žádá smluvní stranu, aby přijala takovou definici znásilnění, která by zaručovala potrestání jakéhokoliv aktu sexuální povahy spáchaného na osobě, která s tímto aktem nesouhlasí, a to i v případě, že tato osoba neklade odpor.

17. Výbor chválí smluvní stranu, že na základě doporučení Výboru v předcházejících závěrečných doporučeních přijala Národní strategii boje proti obchodování s lidmi. Výbor je přesto znepokojen tím, že stále existuje obchodování s ženami a dívkami a jejich využívání k prostituci. Výbor je znepokojen, že smluvní strana zatím neratifikovala Úmluvu o potlačování nadnárodního organizovaného zločinu a její Protokol o prevenci, potlačování a trestání obchodu s lidmi, zejména ženami a dětmi.

18. Výbor doporučuje, aby smluvní strana zvýšila své úsilí při prevenci obchodování s lidmi, včetně přijetí příslušných opatření k potlačení prostituce v zemi, a aby v další periodické zprávě podala aktuální informace o opatřeních, které v této oblasti uskutečnila.

Výbor dále vybízí smluvní stranu, aby přijala Úmluvu o potlačování nadnárodního organizovaného zločinu a její Protokol o prevenci, potlačování a trestání obchodu s lidmi, zejména ženami a dětmi, a urychlila tak pokrok jak v prevenci, tak i v boji proti obchodování se ženami a s dětmi.

19. Výbor opakuje své znepokojení nad stále trvajícím nedostatečným zastoupením žen v Parlamentu a ve vládě, včetně jak stálých, tak dočasně vytvářených výborů či pracovních skupin, na mezinárodní úrovni a v privátním sektoru. Výbor je dále znepokojen zjevnou nechtí ministerstev k přijetí dočasných zvláštních opatření v souladu s článkem 4, odstavcem 1 Úmluvy a s Obecným doporučením Výboru č. 25 o dočasných zvláštních opatřeních. Výbor je rovněž znepokojen odkladem přijetí návrhu volebního zákona, který předpokládá minimálně 30 procent zástupců každého pohlaví.

20. Výbor povzbuzuje smluvní stranu, aby přijala podpůrná opatření, včetně dočasných speciálních opatření v souladu s článkem 4, odstavcem 1 Úmluvy a s Obecným doporučením Výboru č. 25 a vytvořila konkrétní cíle a harmonogram k zlepšení reprezentace žen ve volených i jmenovaných uskupeních ve všech oblastech veřejného života, včetně zahraničních služeb, a na všech úrovních, a aby kontrolovala plnění těchto cílů. Výbor dále podněcuje smluvní stranu, aby postoupila s dokončením a přijetím nového volebního zákona, který předpokládá příslušná dočasná speciální opatření. Výbor dále doporučuje, aby smluvní strana dále usilovala o vzrůst počtu žen na jmenovaných pozicích, v rozhodovacích pozicích ve veřejné správě a v soukromém sektoru. Taková opatření budou vyžadovat zformulování časově limitovaných úkolů; realizaci osvětových kampaní; ustanovení o finančních stimulech pro politické strany a rozvoj cílených školicích a instruktážních programů pro ženské kandidátky a pro ženy zvolené do veřejných zastupitelstev. Výbor naléhá na smluvní stranu, aby ve své příští periodické zprávě detailně referovala o účinnosti přijatých opatření a o dosažených výsledcích.

21. Výbor je znepokojen tím, že romské ženy a dívky setrvávají v zranitelných situacích a na okraji zájmu, obzvláště pokud se týká zdraví, vzdělání, zaměstnání a účasti ve veřejném životě a v rozhodovacích procesech. Výbor lituje, že má k dispozici jen nedostatečné údaje o situaci romských žen a dívek, pokud se týká výše uvedených oblastí, které žádal ve svých minulých závěrečných doporučeních.

22. Výbor doporučuje smluvní straně, aby přijala účinná opatření k eliminaci mnohočetných forem diskriminace romských žen a dívek a aby pomocí účinných opatření zvýšila respekt k jejich lidským právům, včetně dočasných zvláštních opatření v souladu s článkem 4, odstavcem 1 Úmluvy a s Obecným doporučením Výboru č. 25. Výbor dále žádá, aby smluvní strana urychlila skutečné dosažení rovnosti romských žen posílením spolupráce všech organizací věnujících se romské problematice, otázkám nediskriminace a rovnosti mužů a žen, především v oblastech zdravotnictví, vzdělání, zaměstnanosti a účasti ve veřejném životě. Výbor nabádá smluvní stranu, aby přijala cílená opatření pro eliminaci diskriminace romských žen ve všech oblastech (včetně přesně stanoveného harmonogramu), aby kontrolovala jejich zavedení do praxe a dosažení stanovených cílů, i během Dekády romské inkluze 2005 - 2015, a aby v případě potřeby přijala nápravná opatření. Výbor žádá smluvní stranu, aby ve své další periodické zprávě poskytla detailní obrázek o situaci romských žen a dívek, včetně dat rozdělených dle

pohlaví zaměřených na možnosti vzdělání a úspěchy ve vzdělání, přístup ke vzdělání a ke zdravotní péči, účast ve veřejném životě a v rozhodujících procesech.

23. Výbor je obzvláště znepokojen zprávou ombudsmana (veřejného ochránce práv) z prosince 2005, která se týká neinformované a nedobrovolné sterilizace romských žen, a nedostatečnými okamžitými aktivitami vlády k realizaci doporučení vyplývajících z ombudsmanovy zprávy a k přijetí legislativních změn v otázce informovaného souhlasu k sterilizaci, jakož i k zajištění spravedlnosti pro oběti těchto činů provedených bez souhlasu.

24. Výbor naléhavě žádá smluvní stranu, aby okamžitě uvedla do praxe doporučení ombudsmana/veřejného ochránce práv v souvislosti s nedobrovolnou anebo nátlakovou sterilizací a aby přijala bez prodlení legislativní změny týkající se sterilizace, včetně jasné definice informovaného, svobodného a kvalifikovaného souhlasu se sterilizací, v souladu s obecným doporučením Výboru č. 24 a článkem 5 Evropské Úmluvy o lidských právech a biomedicíně; aby zabezpečila průběžné a povinné školení zdravotnického personálu a sociálních pracovníků o právech pacientů; a zpracovala opatření k odškodnění obětí nedobrovolné či nátlakové sterilizace.

Výbor dále vyzývá smluvní stranu, aby zajistila odškodnění romským ženám, obětem nedobrovolné či nátlakové sterilizace, a aby zabránila budoucím nedobrovolným anebo nátlakovým sterilizacím. Výbor žádá smluvní stranu, aby o situaci romských žen, jichž se týkala nedobrovolná anebo nátlaková sterilizace, informovala ve své další periodické zprávě, včetně podrobného hodnocení dopadu uskutečněných opatření a dosažených výsledků.

25. Výbor vítá ustanovení zákona o zaměstnanosti, zákoníku práce a zákona o inspekci práce, která zakazují přímou a nepřímou diskriminaci a sexuální obtěžování a upravují rodičovskou dovolenou. Přesto je znepokojen stálou přítomností platových rozdílů mezi ženami a muži, soustředěním žen v určitých profesích a také nízkou účastí žen v manažerských a rozhodovacích pozicích.

26. Výbor žádá smluvní stranu, aby podrobně sledovala účinné provádění nového legislativního rámce, daného zákonem o zaměstnanosti a zákoníkem práce, a aby zabezpečila soulad s antidiskriminačními ustanoveními, včetně jejich systematické kontroly inspektory práce a včetně shromažďování údajů o stížnostech. Výbor vyzývá smluvní stranu, aby zvyšovala povědomí o těchto ustanoveních prostřednictvím veřejné informační kampaně. Výbor dále doporučuje, aby smluvní strana přijala opatření, která zajistí plné ztotožnění soukromého sektoru s ustanoveními těchto zákonů. Výbor žádá smluvní stranu, aby posoudila platové rozdíly mezi muži a ženami srovnáním „ženských“ a „mužských“ pracovních oblastí a aby učinila kroky k nápravě. Výbor dále nabádá smluvní stranu, aby monitorovala, jak jsou nová ustanovení o rodičovské dovolené využívána muži a ženami, a aby vytvořila podpůrné nástroje za účelem většího využívání rodičovské dovolené muži.

27. Výbor je znepokojen tím, že ženy žijící na venkově nemají možnost plně a stejným dílem využívat legislativní rámec určený na podporu rovnosti pohlaví. Výbor je dále znepokojen nedostatkem rozvojových programů určených pro ženy žijící na venkově, které by jim pomohly v získání dovedností a znalostí potřebných k tomu, aby na trhu práce obstály ve srovnání s konkurencí.

28. Výbor žádá smluvní stranu, aby věnovala plnou pozornost potřebám žen žijícím na venkově a zabezpečila, aby všechny politiky a programy určené k podpoře rovnosti pohlaví, včetně těch, které se týkají zdraví, vzdělání, zaměstnanosti a eliminace násilí vůči ženám, byly k dispozici i ženám žijícím na venkově a byly na venkově také plně realizovány. Výbor doporučuje smluvní straně, aby detailně posoudila situaci žen žijících na venkově, aby zhodnotila zavádění článku 14 Úmluvy do praxe a aby závěry včetně údajů včlenila do své příští periodické zprávy.

29. Výbor lituje, že má k dispozici jen omezené množství statistických dat dělených dle pohlaví, věku, národnosti, a podle toho, zda se jedná o městskou nebo venkovskou oblast. Tento nedostatek

ztěžuje Výboru posouzení, jakého pokroku a vývoje bylo v určitém časovém úseku dosaženo, pokud se týká aktuální situace žen a jejich vnímání jejich lidských práv v souvislosti se všemi oblastmi, o kterých se hovoří v Úmluvě.

30. Výbor vyzývá smluvní stranu, aby rozšířila sběr dat a jejich analýzu ve všech oblastech Úmluvy tak, aby mohla přesněji posoudit aktuální situaci žen a užívání jejich lidských práv. Data by měla být členěna podle pohlaví, národnosti, věku a podle prostředí (městská nebo venkovská oblast), aby bylo možno vysledovat v určitém časovém úseku vývojové tendence. Výbor dále vyzývá smluvní stranu, aby navrhla a prováděla lépe zacílené politiky a programy zaměřené na podporu genderové rovnosti. Výbor rovněž žádá smluvní stranu, aby prostřednictvím měřitelných indikátorů monitorovala účinky zákonů, politik a akčních plánů, a aby zhodnotila pokrok dosažený v oblasti realizace skutečné rovnosti žen. Výbor žádá smluvní stranu, aby do své příští periodické zprávy tato statistická data začlenila.

31. Výbor apeluje na smluvní stranu, aby přeložila do češtiny obecná doporučení Výboru a aby tento překlad široce distribuovala, spolu s textem Úmluvy a s textem Opčního protokolu.

32. Výbor žádá smluvní stranu, aby co možná nejdříve přijala dodatek k článku 20, odstavci 1 Úmluvy, týkající se zasedání Výboru.

33. Výbor naléhá na smluvní stranu, aby při provádění závazků podle Úmluvy v plné míře využívala ustanovení Pekingské deklarace a Akční platformy, která posilují ustanovení Úmluvy, a žádá smluvní stranu, aby informaci o tomto využití začlenila do své příští periodické zprávy.

34. Výbor dále zdůrazňuje, že plná a účinná implementace Úmluvy je pro splnění Rozvojových cílů tisíciletí nepostradatelná. Výbor žádá o začlenění genderového úhlu pohledu a o výslovnou reflexi ustanovení Úmluvy ve všech aktivitách, jejichž cílem je dosažení cílů Rozvojových cílů tisíciletí. Výbor vyzývá smluvní stranu, aby informaci o této záležitosti začlenila do své příští periodické zprávy.

35. Výbor poznamenává, že dodržování sedmi hlavních mezinárodních lidskoprávních nástrojů¹ smluvní stranou rozšiřuje užívání lidských práv a základních svobod ženami ve všech oblastech života. Proto Výbor nabádá vládu České republiky, aby zvažila ratifikaci dohody, kde ještě není členem, a sice jmenovitě Mezinárodní úmluvu o ochraně práv všech migrujících pracovníků a členů jejich rodin.

36. Výbor požaduje široké rozšíření těchto závěrečných doporučení v České republice, aby obyvatelé, včetně vládních úředníků, politiků, poslanců a ženských organizací a organizací zabývajících se lidskými právy, byli informováni o krocích, které byly učiněny k zajištění rovnosti žen de iure i de facto, a rovněž tak o krocích, které jsou v této souvislosti požadovány. Výbor žádá smluvní stranu, aby i nadále pokračovala v široké distribuci a propagaci Úmluvy, jejího Opčního protokolu, obecných doporučení Výboru, Pekingské deklarace a Akční platformy a také závěrů 23. zvláštního zasedání Valného shromáždění, nazvaného: „Ženy 2000: genderová rovnost, rozvoj a mír pro 21. století“.

37. Výbor žádá, aby smluvní strana odpověděla na hlavní obavy vyjádřené v těchto závěrečných doporučeních ve své další periodické zprávě podle článku 18 Úmluvy. Výbor vybízí smluvní stranu

¹ The International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech), the International Covenant on Civil and Political Rights (Mezinárodní pakt o občanských a politických právech), the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination (Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace), the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women (Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen), the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (Úmluva proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání), the Convention on the Rights of the Child (Úmluva o právech dítěte), the International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families (Mezinárodní úmluvu o ochraně práv všech migrujících pracovníků a členů jejich rodin).

k zaslání čtvrté periodické zprávy, která má být předložena v březnu 2005, a páté periodické zprávy, která má být předložena v roce 2009, ve sloučené zprávě v březnu 2009.